Pettelaarpark 70
5216 PP 's-Hertogenbosch
Postbus 5049
5201 GA 's-Hertogenbosch

T 073 615 66 66
F 073 615 66 00
E info@aaenmaas.nl
W www.aaenmaas.nl

Algemeen Bestuur waterschap Aa en Maas

Datum 28-10-2026

Uw kenmerk

Doorkiesnr. 073 615 6680/J.P.M. Kapteijns

Onderwerp Advies auditcommissie

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Op 26 oktober 2026 heeft de auditcommissie de Begroting 2027 met bijbehorende bijlagen en het Controleprotocol 2026 besproken. Ook is - overeenkomstig de bepaling in de vastgestelde Kostentoedelingsverordening 2025 - beoordeeld of er aanleiding is om de kostentoedelingsverordening te herzien op basis van de actuele rekenkundige eenheden. Tot slot heeft de auditcommissie de, door het AB doorverwezen aanbeveling uit het rekenkamerrapport Onderuitputting behandeld. In deze brief berichten wij u over de bevindingen.

Begroting 2027:
De auditcommissie adviseert positief over de financieel technische aspecten van de Begroting 2027. De voorliggende stukken zijn goed leesbaar en bevatten voldoende informatie voor gedegen besluitvorming door het algemeen bestuur. Wel zijn een aantal redactionele verbeteringen/verhelderingen voorgesteld. Na besluitvorming hierover door het dagelijks bestuur worden eventuele aanpassingen zichtbaar gemaakt in de versie die op 13 november voorligt in het algemeen bestuur. Voorts brengt de auditcommissie de volgende bevindingen en verduidelijkingen met betrekking tot de begroting onder uw aandacht.

- In zijn algemeenheid constateert de auditcommissie dat er op diverse plekken in de begroting verbeteringen zijn doorgevoerd ten opzichte van vorig jaar. Bijvoorbeeld naar aanleiding van eerdere door de auditcommissie gemaakte opmerkingen of naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole door de accountant. Dit betekent dat de vormgeving van de Begroting 2027 niet op alle onderdelen vergelijkbaar is met de begroting van vorig jaar.

- Voor de navolgbaarheid zou het in de ogen van de auditcommissie behulpzaam zijn als er een duidelijkere link wordt gelegd tussen beleid en financiën. De organisatie heeft aangegeven dat

dit - in navolging van het nieuwe waterbeheerprogramma - wordt betrokken bij de opzet en vormgeving van de Begroting 2028. Dit geldt eveneens voor de tabellen met de prestaties/activiteiten die onder de vier bestuurlijke thema's worden gepresenteerd. De auditcommissie is van mening dat het hierin geboden inzicht in relatie tot de doelstellingen verbeterd kan worden. Ook geeft de auditcommissie in overweging wanneer zich *substantiële* wijzigingen voordoen ten aanzien van de geschatte uitgaven of inkomsten van projecten, dit in het projectenboek te benoemen. Het gaat de auditcommissie alleen om dusdanig belangrijke wijzigingen die van belang zijn voor het begrip t.a.v. het onderhavige project zonder het karakter van het projectenboek daarmee te willen veranderen. Verder is de auditcommissie van mening dat sommige passages uit de begroting enige nuancering behoeven. Zo wordt gesteld dat de tarieven tot de laagste van Nederland behoren. Dit klopt voor de zuiveringsheffing en de ingezetenenomslag. Maar de tarieven voor de categorieën Ongebouwd, Gebouwd en Natuur liggen ongeveer op het landelijk gemiddelde. Een volledige vergelijking van de tarieven van Aa en Maas met de andere waterschappen is te raadplegen via de link: Dashboard - Belastingen - Aa en Maas.

- Ten aanzien van het investeringsprogramma merkt de auditcommissie op dat ten opzichte van 2020 (€ 63 mln.) en 2023 (€ 148 mln.) weliswaar sprake is van een verveelvoudiging, maar in vergelijking met 2026 is vooral sprake van een stabilisatie op het hoge niveau. In navolging daarvan constateert de auditcommissie dat de stijging van de netto lasten in de begroting 2027 in belangrijke mate wordt veroorzaakt door de kapitaallasten volgend uit de realisatie van investeringen waartoe in voorgaande jaren al is besloten. Naast de hogere investeringsuitgaven heeft ook het hogere renteomslag-percentage door de oplopende rentes op de kapitaalmarkt, een significant effect op de begrotingsuitgaven.

- Tot slot heeft de auditcommissie verzocht om de inzet van de verschillende soorten reserves (weerstandsreserve, egalisatiereserves, categoriereserves en overige bestemmingsreserves) in een bijlage nader toe te lichten.

Controleprotocol 2026:
De auditcommissie is van mening dat het voorgestelde controleprotocol voor de controle op de jaarrekening door de accountant afdoende is en adviseert het algemeen bestuur om geen aanvullende speerpunten te benoemen.

Representativiteit kostenaandelen Kostentoedelingsverordening 2025:
In de Kostentoedelingsverordening 2025 is bepaald dat jaarlijks wordt bekeken of de kostenaandelen nog representatief zijn voor de feitelijke situatie (aantal inwoners, hectares ongebouwd en natuur, aandeel gebouwd). Uit de vergelijking van de gegevens op 1 januari 2026 ten opzichte van 1 januari 2025 (peildatum kostentoedelingsverordening) blijkt dat de kostenaandelen marginaal afwijken. De auditcommissie is van mening dat de actualisatie daarom geen aanleiding vormt om de kostentoedelingsverordening te herzien. Een herziening van de kostentoedelingsverordening is immers een behoorlijk ingrijpende procedure met een lange doorlooptijd ondermeer vanwege de zienswijzeprocedure die daarbij gevolgd wordt. Een herziening van de kostentoedelingverordening zou daarom slechts bij grotere verschillen ingezet moeten worden.

Rekenkamerrapport Onderuitputting:
Het rapport van de rekenkamer inzake Onderuitputting is besproken in het algemeen bestuur van 10 juli 2026. De rekenkamer heeft geadviseerd om de overzichten naar kostensoorten in de begroting zodanig aan te passen dat het onderscheid tussen de kosten van eigen personeel en ingehuurd personeel expliciet zichtbaar wordt. Het algemeen bestuur heeft besloten deze aanbeveling ter beoordeling voor te leggen aan de auditcommissie. De auditcommissie adviseert de aanbeveling van de rekenkamer niet over te nemen en onderschrijft daarmee de lijn van het dagelijks bestuur.

Tot slot heeft de auditcommissie teruggeblikt op de afgelopen bestuursperiode en de eventuele lessen daaruit voor de volgende auditcommissie. Zowel vanuit de leden van auditcommissie als vanuit de ambtelijke vertegenwoordiging wordt de rol en de meerwaarde van een auditcommissie voor de bestuurlijke besluitvorming onderkend. Daarbij wordt opgemerkt dat vanwege het behouden en overdragen van kennis een zekere mate van continuering van de bezetting van de auditcommissie wenselijk is. Een en ander is uiteraard afhankelijk van de uitslag van de verkiezingen in maart 2027.

Met vriendelijke groet, namens de auditcommissie,

Hans de Mare,
Voorzitter auditcommissie

Bijlage: Nader inzicht reserves Begroting 2027

Bijlage: Nader inzicht reserves begroting 2027

Het waterschap onderscheidt de volgende reserves:

- *Algemene reserve (weerstandsreserve) (€ 3,4 mln.).*
  Deze reserve is bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's. Jaarlijks wordt beoordeeld of de omvang van deze reserve toereikend is om de geïnventariseerde risico's op te vangen.

- *Tariefegalisatiereserve (Watersysteem € 14,8 mln., Waterzuivering € 16,5 mln.).*
  De reserve wordt gebruikt om de fluctuerende kosten per taak af te vlakken om daarmee effecten voor de tarieven per taak te egaliseren (zie onderstaande grafieken).

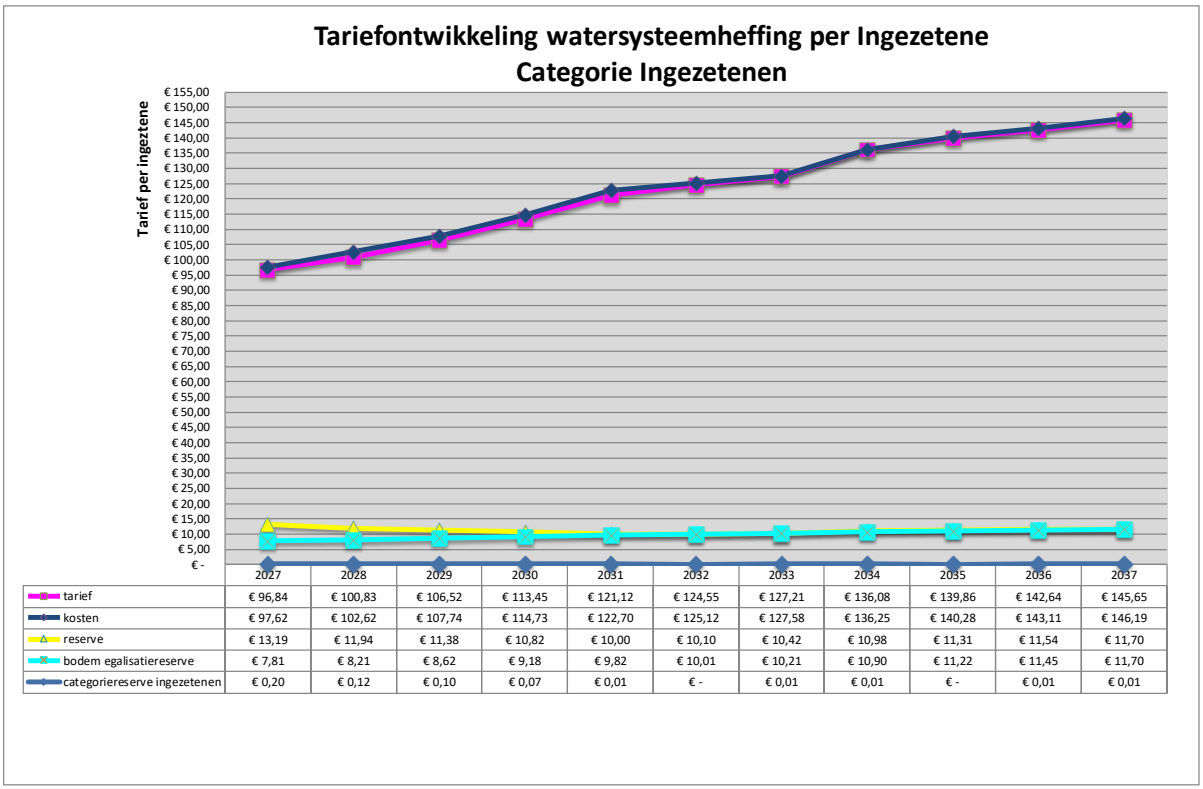
- *Categorieserves, (Ingezetenen € 0,07 mln., Gebouwd € 1,2 mln, Ongebouwd 0, Natuur 0,02).*
  Een categoriereserve laat zien wat een categorie te veel of te weinig aan belasting heeft betaald ten opzichte van de kostenaandeel volgens de kostentoedelingsverordening. Dit bedrag wordt binnen 5 jaren verrekend in het tarief van de desbetreffende categorie (zie onderstaande grafieken).

- *Overige bestemmingsreserves (totaal € 5,4 mln.).*
  Dit betreft reserves die gevormd zijn met een specifieke bestemming. Deze reserves kunnen alleen worden aangewend voor het specifieke doel waarvoor de reserve gevormd is. Bijvoorbeeld: de bestemmingsreserve Waterveiligheid is gevoed vanuit overschotten op de voorbereiding van HWBP-projecten en kunnen worden aangewend om eventuele tekorten op waterveiligheidsprojecten aan te zuiveren.

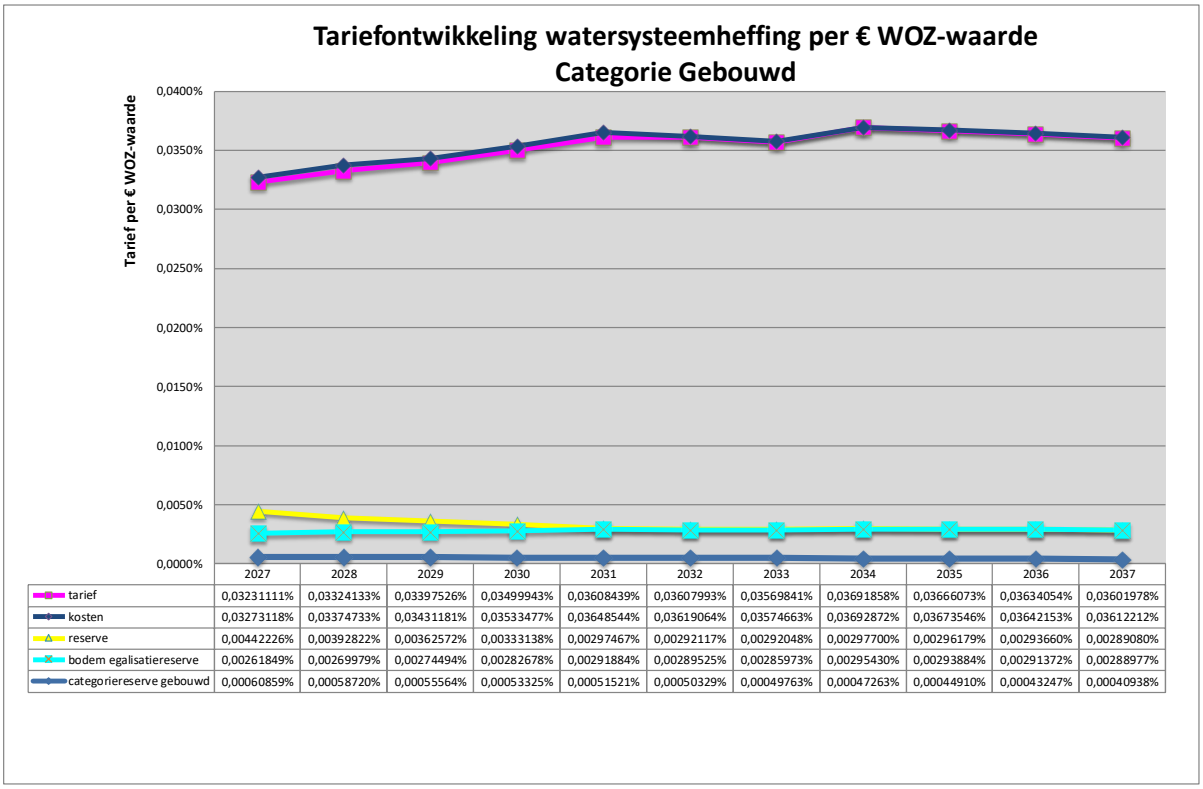
Onderstaande grafieken geven daarbij meer inzicht in het op basis van deze begroting verwachte verloop van de egalisatiereserves per taak.

De relatie tussen tarieven, kosten en (inzet van) de reserves is als volgt:
In de verschillende grafieken valt te zien dat de tarieven in de komende jaren niet geheel kostendekkend zijn, want de lichtpaarse lijnen "tarief" liggen de eerste jaren iets onder de donkerblauwe lijnen "kosten". In deze jaren worden de tariefegalisatiereserves ingezet (de gele lijnen), waardoor de tariefstijgingen zo gelijkmatig mogelijk zullen kunnen gaan verlopen. En waardoor het kostendekkingspercentage (te zien in de begroting, bovenaan in de tabel op blz. 43) de komende jaren, tijdens de inzet van die reserves, wat lager zal zijn, en in de jaren daarna dichter tegen de 100% zal komen te liggen.

Watersysteembeheer

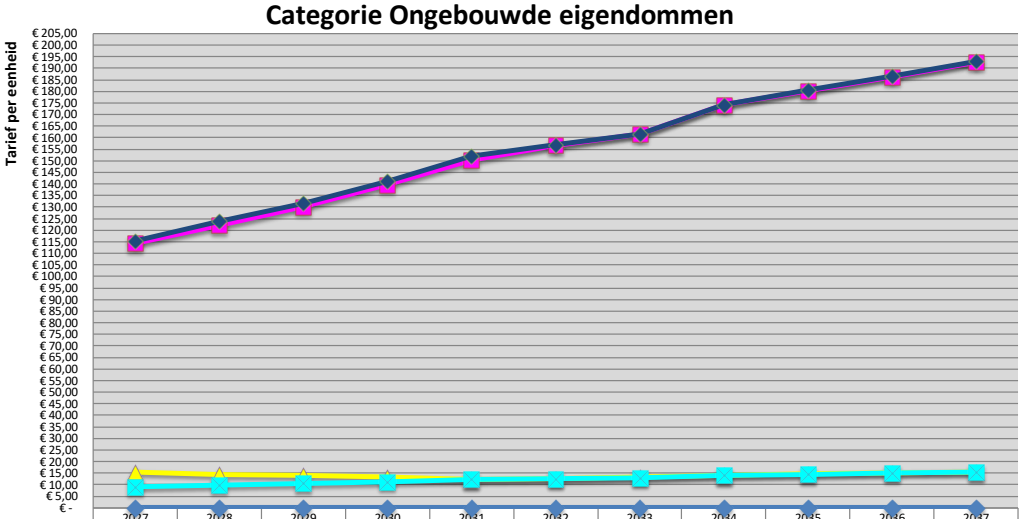

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
tarief	€ 96,84	€ 100,83	€ 106,52	€ 113,45	€ 121,12	€ 124,55	€ 127,21	€ 136,08	€ 139,86	€ 142,64	€ 145,65
kosten	€ 97,62	€ 102,62	€ 107,74	€ 114,73	€ 122,70	€ 125,12	€ 127,58	€ 136,25	€ 140,28	€ 143,11	€ 146,19
reserve	€ 13,19	€ 11,94	€ 11,38	€ 10,82	€ 10,00	€ 10,10	€ 10,42	€ 10,98	€ 11,31	€ 11,54	€ 11,70
bodem egalisatiereserve	€ 7,81	€ 8,21	€ 8,62	€ 9,18	€ 9,82	€ 10,01	€ 10,21	€ 10,90	€ 11,22	€ 11,45	€ 11,70
categoriereserve ingezetenen	€ 0,20	€ 0,12	€ 0,10	€ 0,07	€ 0,01	€ -	€ 0,01	€ 0,01	€ -	€ 0,01	€ 0,01

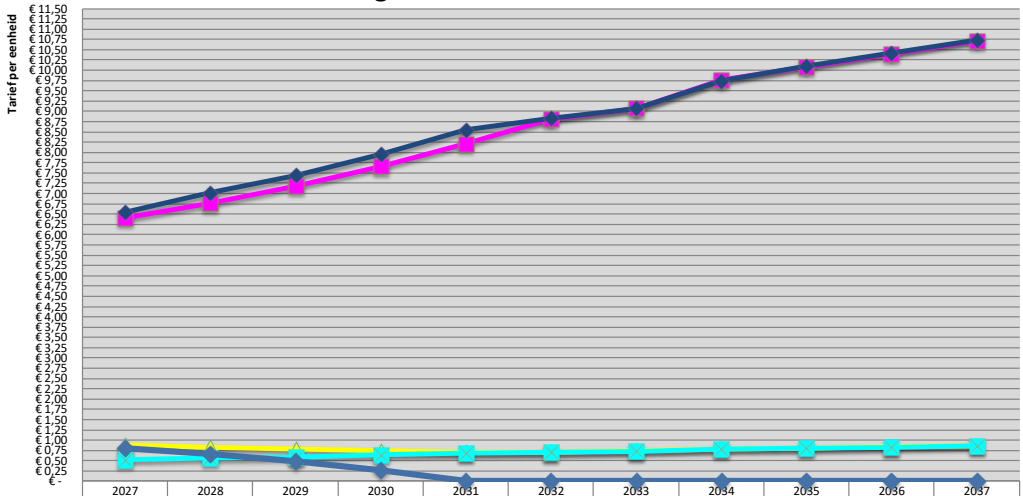
	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
tarief	0,03231111%	0,03324133%	0,03397526%	0,03499943%	0,03608439%	0,03607993%	0,03569841%	0,03691858%	0,03666073%	0,03634054%	0,03601978%
kosten	0,03273118%	0,03374733%	0,03431181%	0,03533477%	0,03648544%	0,03619064%	0,03574663%	0,03692872%	0,03673546%	0,03642153%	0,03612212%
reserve	0,00442226%	0,00392822%	0,00362572%	0,00333138%	0,00297467%	0,00292117%	0,00292048%	0,00297700%	0,00296179%	0,00293660%	0,00289080%
bodem egalisatiereserve	0,00261849%	0,00269979%	0,00274494%	0,00282678%	0,00291884%	0,00289525%	0,00285973%	0,00295430%	0,00293884%	0,00291372%	0,00288977%
categoriereserve gebouwd	0,00060859%	0,00058720%	0,00055564%	0,00053325%	0,00051521%	0,00050329%	0,00049763%	0,00047263%	0,00044910%	0,00043247%	0,00040938%

Tariefontwikkeling watersysteemheffing per herleide ha
Categorie Ongebouwde eigendommen

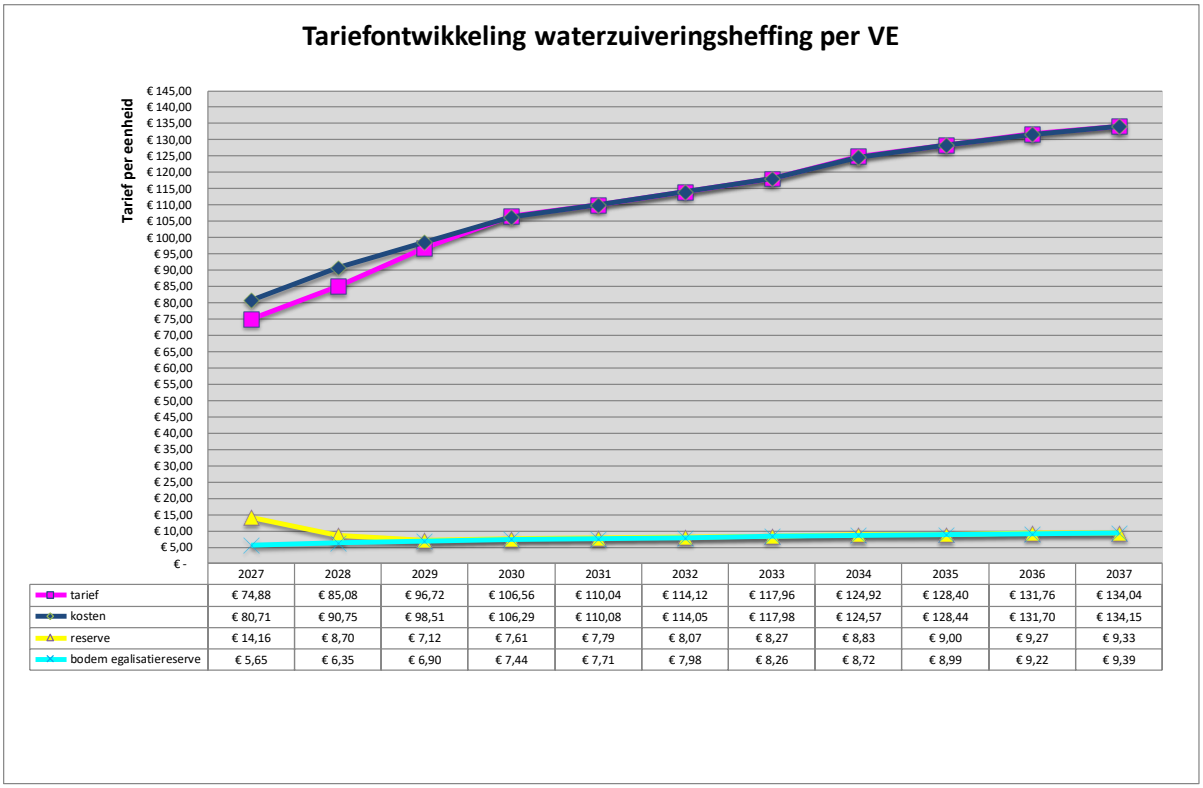
	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
tarief	€ 114,15	€ 122,13	€ 130,19	€ 139,82	€ 150,31	€ 156,62	€ 161,48	€ 174,24	€ 180,34	€ 186,29	€ 192,44
kosten	€ 115,25	€ 123,93	€ 131,38	€ 141,09	€ 151,93	€ 157,07	€ 161,69	€ 174,19	€ 180,61	€ 186,64	€ 192,88
reserve	€ 15,57	€ 14,43	€ 13,88	€ 13,30	€ 12,39	€ 12,68	€ 13,21	€ 14,04	€ 14,56	€ 15,05	€ 15,44
bodem egalisatiereserve	€ 9,22	€ 9,91	€ 10,51	€ 11,29	€ 12,15	€ 12,57	€ 12,94	€ 13,94	€ 14,45	€ 14,93	€ 15,43
categoriereserve ongebouwd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Tariefontwikkeling watersysteemheffing per herleide ha
Categorie Natuurterreinen

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
tarief	€ 6,40	€ 6,77	€ 7,18	€ 7,66	€ 8,21	€ 8,81	€ 9,07	€ 9,76	€ 10,08	€ 10,40	€ 10,71
kosten	€ 6,55	€ 7,02	€ 7,43	€ 7,96	€ 8,56	€ 8,83	€ 9,07	€ 9,75	€ 10,09	€ 10,41	€ 10,73
reserve	€ 0,88	€ 0,82	€ 0,79	€ 0,75	€ 0,70	€ 0,71	€ 0,74	€ 0,79	€ 0,81	€ 0,84	€ 0,86
bodem egalisatiereserve	€ 0,52	€ 0,56	€ 0,59	€ 0,64	€ 0,68	€ 0,71	€ 0,73	€ 0,78	€ 0,81	€ 0,83	€ 0,86
categoriereserve natuurterreinen	€ 0,80	€ 0,66	€ 0,49	€ 0,26	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Waterzuiveringsbeheer

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
tarief	€ 74,88	€ 85,08	€ 96,72	€ 106,56	€ 110,04	€ 114,12	€ 117,96	€ 124,92	€ 128,40	€ 131,76	€ 134,04
kosten	€ 80,71	€ 90,75	€ 98,51	€ 106,29	€ 110,08	€ 114,05	€ 117,98	€ 124,57	€ 128,44	€ 131,70	€ 134,15
reserve	€ 14,16	€ 8,70	€ 7,12	€ 7,61	€ 7,79	€ 8,07	€ 8,27	€ 8,83	€ 9,00	€ 9,27	€ 9,33
bodem egalisatiereserve	€ 5,65	€ 6,35	€ 6,90	€ 7,44	€ 7,71	€ 7,98	€ 8,26	€ 8,72	€ 8,99	€ 9,22	€ 9,39